

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 83/2019-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. mája 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou DEDÁK & Partners, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Štefan Dedák, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 29 Cb 224/2016-935 z 5. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv

podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 29 Cb 224/2016-935 z 5. decembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že na okresnom súde je pod sp. zn. 29 Cb 224/2016 vedené konanie o náhradu škody (ďalej len „konanie o náhradu škody“). Predmetom tohto konania je nárok úpadcu na náhradu škody, ktorú mu mal žalovaný spôsobiť tým, že zabránil pokračovať úpadcovi v podnikaní a zároveň svojím konaním zmaril splnenie reštrukturalizačného plánu úpadcu.

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 22 K 10/2016 z 30. októbra 2017 zverejneným v Obchodnom vestníku č. 212/2017 zo 7. novembra 2017 bol na majetok úpadcu vyhlásený konkurz. Konkurz na majetok úpadcu je vedený Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. 22 K 10/2016 (ďalej len „konkurz“).

Vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu sa konanie o náhradu škody *ex offio* prerušilo. Správca konkurznej podstaty podal návrh na pokračovanie v konaní o náhradu škody 21. marca 2018.

3. Z ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľ oznámil okresnému súdu svoj vstup do konania o náhradu škody ako intervenienta na strane žalobcu podaním z 2. novembra 2017 (ďalej len „podanie“). Sťažovateľ svoje podanie odôvodnil „*svojím postavením ako veriteľa Úpadcu a tiež svojím postavením ako jediného konateľa a spoločníka Úpadcu.*“.

Sťažovateľ ďalej v ústavnej sťažnosti uviedol: „*Žalovaný sa návrhom... domáhal, aby súd nepripustil vstup Sťažovateľa do konania ako intervenienta, nakoľko má zato, že Sťažovateľ neosvedčil svoj právny záujem.*“

4. Sťažovateľ porušenie svojich práv odvíja od tvrdenia, že okresný súd v napadnutom uznesení porušil základné princípy súdneho konania, najmä princíp právnej istoty, rovnosti zbraní, kontradiktórnosti a spravodlivého súdneho konania, ako aj od tvrdenia, že napadnuté uznesenie je arbitrárne.

Sťažovateľ svoj právny záujem na vstupe do konania o náhradu škody ako intervenienta odôvodnil najmä tým, že evidoval voči žalobcovi pohľadávku, v čase podania nebol konkurzným veriteľom a v danom čase ani nebol vyhlásený konkurz a zároveň bol jediným spoločníkom a konateľom žalobcu.

5. Sťažovateľ tiež tvrdí, že okresný súd mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že *„Konajúci súd nezaslal Sťažovateľovi Návrh na vyjadrenie a pri rozhodovaní o prípustnosti, či neprípustnosti vstupu Sťažovateľa do Konania rozhodol len na základe Návrhu Žalovaného.*

Intervenient má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, pričom najmä sa jedná o práva a povinnosti procesnej povahy.

Procesné postavenie intervenienta v spore zaniká až vydaním uznesenia o tom, že jeho vstup do konania nie je prípustný. Sťažovateľ bol preto, do momentu vydania Uznesenia riadnym účastníkom Konania vystupujúcim na strane Žalobcu v postavení intervenienta, ktorému v zmysle ust. § 149 CSP prislúchajú prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, a teda aj právo vyjadriť sa k Návrhu Žalovaného, ktorý sa ho priamo týka Navyše za situácie, kedy voči uzneseniu o nepripustení vstupu intervenienta do konania nie je možné podať odvolanie, je vyjadrenie k návrhu protistrany na nepripustenie intervenienta do konania jediným možným nástrojom na ochranu jeho procesných práv.“

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezom: *„Uznesením Okresného súdu Bratislava V zo dňa 05.12.2018, sp. zn. 29Cb/224/2016-935 bolo porušené právo sťažovateľa... na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

Napadnuté uznesenie... sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava V na ďalšie konanie.

Okresný súd Bratislava V je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia...“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248, § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd

zistuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

14. Ťažiskom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení už označených práv tým, že okresný súd nepripustil jeho vstup do konania o náhradu škody ako intervenienta na strane žalobcu a podľa názoru sťažovateľa nezohľadnil dôvody, ktoré mu sťažovateľ oznámil vo svojom podaní, resp. že okresný súd napadnuté uznesenie nedostatočne odôvodnil.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

15. Ústavnú sťažnosť je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne

neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

16. Okresný súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: „Žalobcom v tomto konaní je FARDOUS PARTNERS správcovská, k. s., správca konkurznej podstaty úpadcu UNISTAV Bojnice spol. s r.o. v konkurze, nakoľko dňa 08.11.2017 bol na majetok pôvodného žalobcu spoločnosti UNISTAV Bojnice spol. s r. o. v konkurze vyhlásený Okresným súdom Trenčín uznesením č. k. 22K/10/2016-686 zo dňa 30.10.2017 konkurz a správca konkurznej podstaty navrhol pokračovanie v konaní. Intervenient vystupuje v pozícii konkurzného veriteľa.

Podmienkou zásahu intervenienta do konania je jeho právny a nie faktický záujem na víťazstve tej strany sporu, ku ktorej pristupuje. Právny záujem na výsledku sporu má ten, koho právne postavenie bude priaznivo alebo nepriaznivo ovplyvnené rozhodnutím v tomto spore.

Samotný faktický záujem na výsledku konania – v tomto prípade maximalizáciu rozsahu uspokojenia konkurzného veriteľa v konkurze však nemožno zamieňať s právnym záujmom na výsledku konania. Právny záujem nemôže byť daný len jeho prípadným majetkovým záujmom na výsledku konania.

Po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu vystupuje správca ako osobitný procesný subjekt, ktorý chráni záujmy všetkých veriteľov ako aj úpadcu bez priameho osobného záujmu na výsledku sporu. V tejto činnosti a v tomto rozsahu sa vyžaduje, aby túto činnosť vykonával sám a aj za ňu niesol zodpovednosť. Správca ako osobitný subjekt je povinný obhajovať záujmy všetkých konkurzných veriteľov a nie je potrebné, aby v tomto jeho procesnom postavení bol správca podporovaný aj účasťou jednotlivých konkurzných veriteľov ako intervenientov na jeho strane.

Intervenient ďalej svoj právny záujem odôvodnil aj tým, že v prípade preukázania nároku na náhradu škody v konaní spôsobenej nezákonným konaním žalovaného spočívajúcom v porušení jeho povinnosti vznikne tiež nárok intervenienta na náhradu škody voči žalovanému. O aký právny nárok by sa malo jednáť intervenient nešpecifikoval.

Tento nárok však intervenientovi nemôže vzniknúť ako výsledok prebiehajúceho konania, ale len za splnenia podmienok hmotného práva a na existenciu týchto podmienok nemá prebiehajúce konanie vplyv ani nijako nezmení jeho postavenie vyplývajúce z hmotného práva a intervenient si môže svoj prípadný nárok uplatniť samostatnou žalobou nezávislou na tomto konaní.

Intervenientovi v tomto konaní z ustanovení hmotného práva žiadne práva ani povinnosti nevyplývajú a rozhodnutím nebude žiadnym spôsobom dotknutý vo sfére hmotnoprávneho postavenia.“

17. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

18. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia jasne vysvetlil skutkový podklad pre právny záver svojho rozhodnutia, a to záver, že nebol preukázaný naliehavý právny záujem sťažovateľa na výsledku konania. Ako z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, okresný súd dostatočne uviedol a odôvodnil spôsob aplikácie a výkladu príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku (§ 81, § 82 ods. 1 a § 83) so zreteľom na konkrétne konanie a rozhodol v súlade s nimi.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v napadnutom uznesení zaoberal relevantnými námietkami sťažovateľa a ústavne akceptovateľným spôsobom sa s nimi aj vysporiadal. Napadnuté uznesenie okresného súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení Civilného sporového poriadku.

19. K námietke nevysporiadania sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými sťažovateľom ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že týmto aspektom je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05, III. ÚS 305/2018).

20. K námietke sťažovateľa o porušení práva na spravodlivý proces tým, že okresný súd nedoručil podanie žalovaného zo 4. októbra 2018, ktorým navrhoval nepripustenie vstupu sťažovateľa ako intervenienta do konania o náhradu škody, ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k napadnutému uzneseniu (ktoré má rýdzo procesný charakter) okresnému súdu takáto povinnosť z Civilného sporového poriadku nevyplýva. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie princípu kontradiktórnosti ústavný súd poznamenáva, že zmyslom a účelom tohto princípu je, aby strana sporu mala možnosť vyvrátiť, resp. spochybníť konkrétne vyjadrenie. Na druhej strane je však potrebné konštatovať, že je iba na úvahe príslušného súdu posúdenie rozumnej hranice konfrontácie a ukončenie cirkulácie procesných podaní v určitom bode.

21. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

K namietanému porušeniu čl. 152 ods. 4 ústavy

22. Pokiaľ ide o namietané porušenie označeného čl. 152 ods. 4 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že označený článok ústavy neobsahuje žiadne základné práva alebo slobody. O jeho prípadnom porušení by ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mohol rozhodnúť len v spojení s porušením niektorého zo základných práv alebo slobôd.

Keďže ústavný súd dospel k záveru, že žiadne zo sťažovateľom označených práv nemohlo byť porušené, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia označeného ustanovenia ústavy. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

23. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, dospel k záveru, že je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2019